

YÖNETMELİK

İçişleri Bakanlığı (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı)'ndan:

**AFETLER SONRASI BİNA HASAR TESPİTİ YAPILMASINA İLİŞKİN
GENEL KURALLAR HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bina ve bina türü yapıların meydana gelen bir afet nedeniyle gördüğü hasarın gözlemsel yöntemler ve veriler kullanılarak tespit edilmesine dair usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, bina ve bina türü yapıların hasar tespit işlemlerini kapsar.

(2) Binalar dışında kalan karayolları, demiryolları, havalimanları (pist, apron ve taksi yolları), köprüler, viyadükler, barajlar, kıyı ve liman yapıları, tüneller, boru hatları, enerji nakil hatları, nükleer tesisler, radyoaktif atık tesisleri, doğalgaz depolama tesisleri, betonarme ve çelik silo tipi özel yapılar, içme suyu ve arıtma tesisleri, sulama şebekeleri, taşkın yapıları, hidroelektrik santral tesisleri ve benzeri tesisler, tescilli taşınmaz kültür varlıkları, istinat duvarları, havuzlar (yüzme, balık gibi), halı sahalar, konteyner yapılar, pergola (sundurma), kamelya, sera, kanopi, bahçe duvarı, radyo ve telefon vericileri ile ayaklı çelik su depoları gibi yapılar bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik; 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Afet etkisi belirleme: Afet nedeniyle ortaya çıkan acil ve geçici barınma ihtiyacını belirlemek, afetin genel hayata etkililiğini değerlendirmek amacıyla resen veya gelen taleplerin değerlendirilmesi yoluyla yapılan hasar tespit çalışmasını,

b) Afettede isim listesi: Hasar tespit raporlarına istinaden düzenlenen ve mahallinde ilan olunan, afetzedelerin binalarına ait bağımsız bölümlerinin hasar durumlarını ve afetzedelerin bilgilerini içeren resmî belgeyi,

c) Ahır: Büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığının korunması ve barınmasının sağlandığı, etrafı duvarla çevrilmiş, çatısı olan binaları,

ç) AYB: Acil yıktırılacak binayı,

d) Bağımsız bölüm: Binanın, ayrı ayrı ve tek başına kullanılmaya uygun olup 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu hükümlerine göre bağımsız mülkiyete konu olan bölümlerini,

e) Başkanlık: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını,

f) Bina: Kendi başına kullanılabilen, üstü örtülü ve insanların içine girebilecekleri ve insanların oturma, çalışma, eğlenme veya dinlenmelerine veya ibadet etmelerine yarayan, hayvanların ve eşyaların korunmasına yarayan yapıları,

g) DD: Değerlendirme dışı binayı,

ğ) Depo: Ticari ya da ticari olmayan her türlü malın mevcutta muhafaza edildiği bina ve bina bağımsız bölümlerini,

h) GB: Girilemeyen binayı,

ı) Genel hayata etkililik/etkisizlik: Afet sonrasında vatandaşlar tarafından yapılan ihbarlar, talepler üzerine veya resen yapılan hasar tespit çalışmalarına istinaden düzenlenen afet etkisi belirleme icmalleri esas alınarak 21/9/1968 tarihli ve 13007 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Afetlerin Genel Hayata Etkililiğine İlişkin Temel Kurallar Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda verilen kararı,

i) Hak sahipliği: Afettede ailelerin yıkılan, yanan, ağır veya orta hasar görmüş binaları üzerindeki mülkiyet ilişkisine göre, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yeniden yapılacak binalardan veya inşaat kredisinden yararlanma haklarını düzenleyen terimi,

j) Hasar derecelendirmesi: Afetin, binaların taşıyıcı veya taşıyıcı olmayan sistemlerinde meydana getirdiği hasarın bir bütün olarak derecelendirilmesini,

k) Hasar tespiti: Bir afet sonrasında binaların görmüş olduğu hasarların teknik ekipler tarafından önceden tanımlanmış form ve standartlara uygun olarak değerlendirilip derecelendirilmesini,

l) Hasar tespit ekibi: Binanın hasar tespitini yapan, teknik personelden oluşan ekibi,

m) Hasar tespit raporu: Hasar tespit çalışması neticesinde düzenlenen teknik mahiyetteki raporu,

n) İcmal: Hasar tespit raporları sonucu ortaya çıkan hasar derecelendirmeleri esas alınarak derlenen sayısal verileri,

o) İlk hasar tespit: Hak sahipliği çalışmalarına esas teşkil etmek üzere, genel hayata etkili afet bölgesi kabul edilen yerleşim birimlerinde yer alan binaların meydana gelen afet nedeniyle gördüğü hasarın tespit edilmesi amacıyla yapılan çalışmayı,

ö) İtiraz hasar tespit: İlk hasar tespit sonuçlarına yasal süre içinde itirazda bulunan ya da binasının hasar tespiti hiç yapılmayan afetzedelerin taleplerinin değerlendirildiği hasar tespit çalışmasını,

p) KD: Kapsam dışı binayı,

r) Konut: İnsanların ikamet ettiği bina veya bina bağımsız bölümlerini,

s) Metruk: Kullanılmayan, terk edilmiş binayı,

ş) TAMP: Türkiye Afet Müdahale Planını,

t) TE: Tespit edilemediyi,

u) Ticarethane: Ürün, üretim, mal gibi alım satım işlerinin yürütüldüğü bina veya bina bağımsız bölümlerini,

ü) Ulusal düzey afet enkaz kaldırma grubu ana çözüm ortağı: 23/2/2022 tarihli ve 5211 sayılı Cumhurbaşkan Kararı ile yürürlüğe konulan Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği ve 14/9/2022 tarihli ve 6053 sayılı Cumhurbaşkan Kararı ile yürürlüğe konulan Türkiye Afet Müdahale Planı gereğince yıkım ve enkaz kaldırma çalışmalarının koordinasyonundan ulusal düzeyde sorumlu olan bakanlık, kurum veya kuruluşu,

v) Ulusal düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı: Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği ve TAMP gereğince hasar tespit çalışmalarının koordinasyonundan ulusal düzeyde sorumlu olan bakanlık, kurum veya kuruluşu,

y) Yerel düzey afet enkaz kaldırma grubu ana çözüm ortağı: Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği ve TAMP gereğince yıkım ve enkaz kaldırma çalışmalarının koordinasyonundan yerel düzeyde sorumlu olan il veya bölge müdürlüğünü,

z) Yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı: Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği ve TAMP gereğince hasar tespit çalışmalarının koordinasyonundan yerel düzeyde sorumlu olan il veya bölge müdürlüğünü,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hasar Tespit Ekibi ve Hasar Derecelendirmeleri

Hasar tespit ekibinin teşkili

MADDE 5- (1) Hasar tespit ekibi en az iki teknik personelden oluşur.

(2) En az bir teknik personel inşaat mühendisi olmak kaydıyla, hasar tespit ekipleri inşaat mühendisleri, mimarlar ve inşaat teknikerlerinden oluşturulur.

(3) İnşaat mühendisi, mimar ve inşaat teknikeri haricindeki meslek gruplarından oluşturulan teknik ekip tarafından düzenlenen hasar tespit raporlarına göre işlem tesis edilmez.

(4) Hasar tespit çalışmalarıyla ilgili olarak, ulusal düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından belirlenecek hasar tespit ekiplerinin yılda en az bir kez eğitim alması sağlanır.

Hasar dereceleri

MADDE 6- (1) Binalar; afet etkisi belirleme, ilk ve itiraz hasar tespit çalışmalarında hasarsız, az hasarlı, orta hasarlı, ağır hasarlı, acil yıktırılacak, yıkık, değerlendirme dışı, girilemeyen, tespit edilemedi ve kapsam dışı olmak üzere 10 farklı şekilde sınıflandırılır. Sırasıyla 0, 2, 4, 6, AYB, 8, DD, GB, TE ve KD şeklinde kodlanır.

(2) Hasar dereceleri sadece hasar tespitine sebep teşkil eden son afet nedeniyle oluşan hasarlar dikkate alınarak verilir. Hasar tespit çalışması binaların muhtemel afetler karşısındaki davranışını, performansını ve riskini ortaya koyar nitelikte ve kapsamda değildir.

(3) Binaların ekonomik ömrünü tamamlamış olması, yıpranmış olması, projelendirme ve imalat hataları, zemin oturması gibi afet kaynaklı olmayan hasar ve kusurlar hasar derecelendirmesi yapılırken dikkate alınmaz.

(4) Deprem afeti sonrasında EK-1, sel/taşkın afeti sonrasında EK-2, yangın afeti sonrasında EK-3'te verilen yöntemler kullanılarak bina hasar derecelendirmesi yapılır. Yöntemler çerçevesinde kullanılan algoritma Başkanlık ve/veya il afet ve acil durum müdürlüğünce talep edildiğinde sunulmak üzere rapor eki olarak ulusal/yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından bilişim ortamında arşivlenir.

(5) Binaların hasarları aşağıdaki temel yaklaşımlar dikkate alınarak EK-1, EK-2 ve EK-3'te verilen yöntemlere uygun şekilde derecelendirilir:

a) Hasarsız bina: Taşıyıcı veya taşıyıcı olmayan sistem elemanlarında afet kaynaklı herhangi bir hasar gözlemlenmemiş binadır. Bina, afetten hemen önceki kapasitesini ve performansını korumaktadır.

b) Az hasarlı bina: Taşıyıcı veya taşıyıcı olmayan sistem elemanlarında onarıma ihtiyaç duymayacak veya kolaylıkla onarılabilecek boyutta hasarlar gözlemlenen binadır. Bina, afet öncesindeki kapasitesini ve performansını çok büyük ölçüde korumaktadır.

c) Orta hasarlı bina: Taşıyıcı sistem elemanlarında güçlendirme gerektirecek boyutta hasar gözlemlenmiş, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi alınarak güçlendirme yapılmadan kullanımına izin verilmeyecek binadır.

ç) Ağır hasarlı bina: Güçlendirilmesi mümkün olmayacak derecede yaygın taşıyıcı ve taşıyıcı olmayan eleman hasarları bulunan, can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturan, tespiti halinde en kısa sürede boşaltılması ve yıkılması gereken binadır.

d) Acil yıktırılacak bina: Bir veya birden fazla katta göçme, katlarda düşey ve yatayda gözle görülür kalıcı yer değiştirme gözlemlenen, can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturan, boşaltılması ve yıkılması gereken binadır.

e) Yıkık bina: Taşıyıcı sisteminin yatay ve düşey yük taşıma kapasitesi ortadan kalkan, bütünlüğü kaybolmuş ve tamamen göçme gözlemlenen binadır.

f) Değerlendirme dışı bina: Afet öncesi yıkıldığı anlaşılan veya daha önce meydana gelen ve genel hayata etkili kabul edilen bir afette ağır hasarlı tespit edilen ya da orta hasarlı tespit edildiği halde yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi alınarak güçlendirilmeyen binadır.

g) Girilemeyen bina: Dışardan hasar derecesine karar verilemeyen, içeriden incelenme imkânı bulunmayan, hasar tespit yapılmasına müsaade edilmeyen binadır.

ğ) Tespit edilemedi: Tespit öncesi sıva/boya gibi tadilat yapılarak hasarların kapatılması nedeniyle hasar derecelendirmesi yapılamayan binadır.

h) Kapsam dışı yapı: 2 nci maddede belirtilen bina ve bina türleri dışında kalan yapılardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hasar Tespit Süreçleri

Süreçler

MADDE 7- (1) Hasar tespit çalışmaları; afet etkisi belirleme, ilk hasar tespit ve itiraz hasar tespit çalışmaları olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilir. İlk hasar tespit çalışmalarının tamamlanmasını müteakiben itiraz hasar tespit çalışmaları öncesinde itiraz talebi kabul çalışmaları yapılır. Tüm çalışmalar ulusal/yerel afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı koordinasyonunda gerçekleştirilir.

(2) Hasar tespit süreçleri devam ederken hasar tespitlerini değiştirebilecek büyüklükte artçı depremlerin meydana gelmesi halinde, yeniden hasar tespiti yapılmasının gerekli olup olmadığı hususunda alınacak Başkanlık görüşü doğrultusunda çalışma yürütülür.

Afet etkisi belirleme çalışmaları

MADDE 8- (1) Afet etkisi belirleme çalışmaları, gelen taleplerin değerlendirilmesi yoluyla veya resen afetin meydana geldiği andan itibaren başlatılır.

(2) Çalışmalar afetin meydana geldiği günden itibaren on beş gün içerisinde tamamlanır ve hazırlanan rapor, icmal ve tutanaklar yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından il afet ve acil durum müdürlüğüne bu süre içerisinde intikal ettirilir.

(3) Çalışmaların yapıldığı on beş günlük süre içerisinde olması kaydıyla; ulusal düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağının talebi üzerine, bu süre Başkanlıkça bir defaya mahsus olmak üzere ana çözüm ortağının talep edeceği süre kadar uzatılabilir.

(4) Bina ve bina türü yapılarda meydana gelen hasardan dolayı bir afetin genel hayata etkili olup olmadığı, Afetlerin Genel Hayata Etkililiğine İlişkin Temel Kurallar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre bu çalışmalar neticesinde hazırlanan icmal esas alınarak Başkanlıkça değerlendirilir. Genel hayata etkililik değerlendirmesi bakımından metruk binalar icmale dahil edilmez.

(5) Afetin o yerleşim biriminde genel hayata etkili olduğuna karar verilmesi halinde afet etkisi belirleme çalışmaları sonlandırılarak ilk hasar tespit çalışmalarına başlanabilir.

(6) Afet etkisi belirleme çalışmaları sonucu düzenlenen raporlar hak sahipliği çalışmalarına esas teşkil eder mahiyette olmadığından mahallinde ilan edilmez.

İlk hasar tespit çalışmaları

MADDE 9- (1) İlk hasar tespit çalışmaları, genel hayata etkili afet bölgesi kararı alındıktan sonra başlatılır. Hasar tespit çalışmalarında afet bölgesindeki binalar tespit edilirken Mekânsal Adres Kayıt Sistemi verileri kullanılarak adresler belirlenir.

(2) Çalışmalar; il hasar tespit ekibi kapasitesinin yeterli olduğu afetlerde on beş gün içerisinde, yeterli olmadığı afetlerde ise doksan gün içerisinde tamamlanır ve hazırlanan rapor, liste, icmal ve tutanaklar yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından il afet ve acil durum müdürlüğüne bu süre içerisinde intikal ettirilir.

(3) Çalışmaların yapıldığı doksan günlük süre içerisinde olması kaydıyla; bu süre ulusal düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağının talep edeceği süre kadar Başkanlıkça uzatılabilir.

İtiraz talebi kabul çalışmaları

MADDE 10- (1) İtiraz talebi kabul çalışmaları, ilk hasar tespit çalışmalarının sonuçlarının ilan edildiği gün başlatılır.

(2) İtiraz süresi AYB için üç gün, diğer binalar için otuz gündür. Bu süreler dışında yapılan itiraz talepleri işleme konulmaz.

(3) İtiraz talebi kabul çalışmaları; isim bilgisi, adres bilgisi düzeltilmesi, kullanım amacı gibi teknik hususlar ile hasar derecesine itiraz ya da binasının hasar tespiti hiç yapılmayanlara dair taleplerin kabul edilmesi amacıyla gerçekleştirilir. Mülkiyet ve kimlik bilgilerinin düzeltilmesine dair talepler ise hak sahipliği sürecinde değerlendirilir.

(4) Talep kabulü fiziksel olarak veya bilişim ortamında ilçelerde kaymakamlıklar, il merkezlerinde yerel düzey hasar tespit hizmet grubu ana çözüm ortağı tarafından belirlenen talep kabul noktalarında dilekçe verilmek ya da e-Devlet üzerinden başvuru yapılmak suretiyle gerçekleştirilir.

(5) İtiraz talebinin, bağımsız bölüm ile ikamet veya mülkiyet bağı olan vatandaşlardan alınması esastır.

(6) Birden fazla bağımsız bölümün yer aldığı bir binada, tek bir bağımsız bölüm kullanıcısının talepte bulunması tüm binaya hasar tespit işlemi tesis edilmesi için yeterlidir.

İtiraz hasar tespit çalışmaları

MADDE 11- (1) İtiraz hasar tespit çalışmaları, itiraz talebi kabul çalışmalarında resmî olarak talepte bulunulan ve bu talebin kabul edildiği binalar için gerçekleştirilir.

(2) AYB için yapılan itiraz talebi en geç üç gün içinde değerlendirilir.

(3) Çalışmalar AYB dışındaki binalar için otuz günlük itiraz talep toplama sürecinin bitiminden sonra başlatılır.

(4) Çalışmalar, ilk hasar tespit çalışmalarının ilan süresinin bitiminden itibaren kırk beş günlük süre içerisinde tamamlanır ve hazırlanan rapor, liste, icmal ve tutanaklar yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından il afet ve acil durum müdürlüğüne bu süre içerisinde intikal ettirilir.

(5) Çalışmaların yapıldığı kırk beş günlük süre içerisinde olması kaydıyla ulusal düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağının talebi üzerine bu süre Başkanlıkça bir defaya mahsus olmak üzere ana çözüm ortağının talep edeceği süre kadar uzatılabilir.

(6) İtiraz hasar tespit çalışmaları tamamlanıp ilan edildikten sonra, hasar derecesi değişikliği yapılmaksızın; isim, adres gibi değişikliklere dair talepler afetzedelerin yasal süre içerisinde talepte bulunup bulunmadığına bakılmaksızın yapılabilir. Bu tür taleplerin alınması ve değerlendirilmesi itiraz hasar tespit çalışmalarının ilan tarihinden itibaren en fazla doksan gün içinde tamamlanır.

(7) Bir binanın itiraz hasar tespitini yapacak ekip, ilk hasar tespitini yapan ekip ile aynı teknik personelden teşkil edilemez.

(8) Bir binada birden fazla itiraz var ise yalnız bir itiraz hasar tespit işlemi tesis edilir.

(9) 6 ncı maddenin beşinci fıkrasının (g) ve (ğ) bentlerinde tanımlanan, itiraz hasar tespit çalışmalarında girilemeyen veya tespit edilemedi olarak derecelendirilen binalar için varsa ilk hasar tespit durumu dikkate alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hasar Tespit Çalışmaları Sonucunda Hazırlanacak Resmî Belgeler

Raporlar, isim listeleri, icmaller

MADDE 12- (1) Afet etkisi belirleme, ilk ve itiraz hasar tespit çalışmaları neticesinde rapor, liste, icmal ve tutanaklar hazırlanır. (EK-4/A, EK-4/B, EK-5/A, EK-5/B, EK-5/C, EK-5/Ç, EK-6/A, EK-6/B, EK-6/C, EK-6/Ç)

(2) Acil yıkıtılacak, ağır hasarlı ve orta hasarlı binalar için ilk ve itiraz hasar tespit çalışmalarında hazırlanan raporlara ilaveten farklı bir rapor (EK-7/A, EK-7/B) hazırlanır.

(3) Tespiti yapılan bütün binalar fotoğraflanır ve Başkanlık ve/veya il afet ve acil durum müdürlüğünce talep edildiğinde sunulmak üzere yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından bilişim ortamında arşivlenir.

Rapor, isim listesi, icmal içerikleri

MADDE 13- (1) Rapor ve isim listeleri; afet ile ilgili genel bilgiler, afetin meydana geldiği yerleşim birimine dair bilgiler, afetzede isim bilgileri ve adres bilgileri, binanın kullanım amacı ve taşıyıcı sistem türü ile bina hasar durumuna dair bilgileri içerir.

(2) Hasar tespit ekibi, bina malikini veya kanuni temsilcisini belirlemeye yetkili olmayıp, tespiti yapılan bina ile ilgili adres, ikamet ve mülkiyet bilgilerini ulusal veya yerel adres ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bilişim altyapısından, bu bilgilerin bilişim altyapısında bulunmadığı durumlarda ise tespit esnasında binada bulunan afetzedelerin veya muhtarların ya da azaların beyan ettiği bilgilerden temin eder.

(3) Bina ve bina içindeki bağımsız bölümler; ahır (A), belirlenemedi (B), depo (D), ibadethane (İ), konut (K), metruk (M), resmî (R) (okul, sağlık ocağı, hastane, diğer kamu kurumları), samanlık (S) ve ticarethane (T) olmak üzere dokuz ayrı kullanım amacına göre sınıflandırılır.

(4) Binalar ve bina türü yapılar; betonarme (BA), çelik (Ç), karma (K), prefabrik (P), yığma (Y) ve ekli raporlardaki açıklamalar sütununa ayrıntısı yazılmak suretiyle diğer (D) şeklinde tanımlanmak koşuluyla altı ayrı taşıyıcı sistem türüne göre sınıflandırılır.

(5) Raporlar ve isim listeleri; köy, kırsal mahalle veya mahalle bazında ayrı ayrı düzenlenir.

(6) İcmaller; köy, kırsal mahalle veya mahalle, belde, ilçe, il bazında bina ve bağımsız bölüm sayılarını içerecek şekilde düzenlenir.

(7) Afetzede isim listeleri, afetzedelere yapılacak ilan tebliği esas olmak üzere her hasar derecesi için ayrı ayrı düzenlenir.

İmza ve onay

MADDE 14- (1) Raporlar hasar tespit çalışmasını gerçekleştiren ekip tarafından imzalanır.

(2) İcmaller ve isim listeleri ise yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı yetkililerince imzalanıp, onaylanır.

(3) İmza işlemleri ıslak veya güvenli elektronik imza ile imzalama şeklinde olabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hasar Tespit Sonuçlarının Bildirimi, İlanı, Binaların Boşaltılması ve Yıkım İşlemleri

AYB, ağır hasarlı ve orta hasarlı binalar

MADDE 15- (1) Yerel düzey afet hasar tespit grubu tarafından mahallin en büyük mülki idare amirine sunulan EK-7/A ve EK-7/B'deki raporlar doğrultusunda EK-8/A ve EK-8/B'deki boşaltma ve yıkım olurları alınır. Bu olurlar ve eklerinden birer nüsha valilik veya kaymakamlığa teslim edilir.

(2) Mahallin en büyük mülki idare amiri binada ikamet eden afetzedelere EK-9/A ve EK-9/B'deki tutanak ile boşaltma/yıkım olurlarının tebliğ edilmesini ve binaların derhal boşaltılmasını sağlar. Binaların boşaltma işlemi ulusal/yerel afet tahliye, yerleştirme ve planlama grubu gözetiminde gerçekleştirilir.

(3) Bina malikleri yerinde bulunmadığı takdirde mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından boşaltma ve yıkım olurlarının muhtarlar EK-10/A ve EK-10/B'deki tutanaklar ile teslim edilmesi sağlanır. Muhtarlıkların bu olurların EK-11/A ve EK-11/B'deki tutanaklarla mahallinde ilan edilmesini sağlaması ile boşaltılacak ve yıktırılacak binalara dair bildirimler afetzedelere yapılmış kabul edilir.

(4) Listeler ayrıca ulusal/yerel düzey afet hasar tespit grubu tarafından bilişim ortamında yayınlanmak suretiyle de ilan edilir.

(5) İtiraz süreci tamamlandıktan ve binalar boşaltıldıktan sonra; acil yıktırılacak binalar on gün, ağır hasarlı binalar bir yıl içinde yerel düzey afet enkaz kaldırma grubu koordinasyonunda yıktırılır.

(6) Orta hasarlı binalar 7269 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin (b) fıkrası hükümleri doğrultusunda yerel düzey afet enkaz kaldırma grubu koordinasyonunda yıktırılır, anılan fıkra da bahsi geçen 1 yıllık süre için kesin hasar tespit ilanı, itiraz varsa itiraz hasar tespit ilanı, idari yargı kararı var ise bu tarih, güçlendirme için yapı ruhsatı alındı ise ruhsat tarihi dikkate alınır.

(7) Çalışmaların yapıldığı süre içerisinde olması kaydıyla, ulusal düzey afet enkaz kaldırma grubu ana çözüm ortağının talebi üzerine yıkım süresi yalnızca ağır ve orta hasarlı binalar için Başkanlıkça uzatılabilir.

Hasarsız, az hasarlı, yıkık, değerlendirme dışı, girilemeyen ve kapsam dışı binalar

MADDE 16- (1) Bu tür binalarda hasar tespit işlemleri sonucunda düzenlenen afetzede isim listeleri yerel düzey afet hasar tespit grubu tarafından valilik veya kaymakamlığa EK-12/A'daki tutanak ile teslim edilir.

(2) Afetzede isim listelerinin, mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından muhtarlar EK-12/B'deki tutanak ile teslim edilmesi sağlanır.

(3) İlan tarihleri EK-12/C'deki tutanak ile imza altına alınarak, afetzede isim listeleri muhtarlar tarafından mahallinde ilan edilir.

(4) Listeler ayrıca ulusal/yerel düzey afet hasar tespit grubu tarafından bilişim ortamında yayınlanmak suretiyle de ilan edilir.

İlan süreleri

MADDE 17- (1) Acil yıktırılacak binalara ilişkin listeler üç gün süre ile diğer hasar derecelerindeki binalara ilişkin listeler ise ilk ve itiraz hasar tespit çalışmaları sonrasında otuz gün süre ile ilan edilir.

Genel hayata etkili olmayan afetlerde yıktırılması gereken binalar

MADDE 18- (1) Meydana gelen bir afet sonrasında, genel hayata etkili afet bölgesi kararı olmayan yerleşim birimlerinde kalan ve afet etkisi belirleme çalışmaları sırasında ağır hasarlı veya AYB olarak tespit edilen binaların yıkımı, ulusal/yerel düzey afet enkaz kaldırma grubu koordinasyonunda 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 39 uncu maddesi gereğince yerleşim biriminin ilgili belediyesi, il özel idaresi veya yatırım izleme koordinasyon başkanlığı tarafından gerçekleştirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumluluk

MADDE 19- (1) Afetler sonrası bina hasar tespiti, bir binanın meydana gelmiş olan bir afet nedeniyle gördüğü hasarın gözlemsel yöntemler ve veriler kullanılarak tespiti ile sınırlı olup, o binanın risk analizi ya da sonrasında meydana gelecek bir afete karşı dayanıklılığını ölçer nitelikte bir çalışma değildir.

(2) Tespit işlemi yapılan afet sonrasında, meydana gelen başka bir afet nedeniyle o binanın gördüğü hasar ya da yıkımdan dolayı hasar tespit ekibine bir sorumluluk atfedilemez.

(3) 7269 sayılı Kanun kapsamında ulusal düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağınca yapılan görevlendirmeler hariç, hasar tespit çalışmalarında herhangi bir kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişiler tarafından hazırlanan hasar tespit raporları dikkate alınmaz.

Bilgilendirme

MADDE 20- (1) Ulusal düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı Başkanlığa, yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı ise il afet ve acil durum müdürlüğüne çalışmalara dair sonuçlar ile ilgili icmal sunmak suretiyle hasar tespit çalışmalarına başlandıktan itibaren günlük bilgilendirme yapar.

Eşya tahliyesi

MADDE 21- (1) Hasar tespit çalışmaları neticesinde AYB ve ağır hasarlı olarak tespit edilen binalarda eşya tahliyesi, EK-13/A'da yer alan rapor kullanılarak ve EK-13/B'de yer alan taahhütname doldurularak, yerel düzey afet tahliye yerleştirme ve planlama grubu gözetiminde gerçekleştirilir.

Kamu binalarının hasar tespiti

MADDE 22- (1) Kamu binaları için afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından sadece ilk hasar tespit çalışması yapılır ve isim listesi düzenlenmeden, ayrı bir rapor ve icmal düzenlenir. Hazineye kayıtlı hasarlı kamu binalarına ilişkin itiraz olması durumunda nihai hasar durumlarının belirlenmesi ile güçlendirme, yıkım gibi iş ve işlemler ulusal/yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı dışındaki ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının sorumluluğundadır.

(2) Kamu yapısı olan tescilli taşınmaz kültür varlıklarıyla ilgili hasar tespit ve değerlendirmeleri ile güçlendirme gibi iş ve işlemler ise ulusal/yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı dışındaki ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanır.

Önceki afetlerde ağır ve orta hasarlı olduğu belirlenmiş binaların tespiti

MADDE 23- (1) Önceki genel hayata etkili afetler nedeniyle ağır hasar gördüğü raporlanmış olmasına karşın, yıkımı henüz gerçekleştirilmemiş binalar ile orta hasarlı tespit edildiği halde 1 yıllık süresi içinde güçlendirilerek yapı kullanma izin belgesi almamış binaların tekrar hasar tespiti yapılmaz, bu tür binalar “değerlendirme dışı” olarak derecelendirilir. Sehven yapıldığının tespiti durumunda, bu tür binalara dair hasar tespit raporları Başkanlık/il müdürlüğünce işleme konulmaz.

Ortak taşıyıcı sisteme sahip olduğu halde hasarı farklı derecelendirilen binalar veya bağımsız bölümler

MADDE 24- (1) Ortak taşıyıcı sisteme sahip binalar veya bağımsız bölümler, adresi ve/veya kapı numarası farklı olsa dahi tek bir hasar derecesi ile değerlendirilir. Hasar tespit süreci tamamlandıktan sonra, bu tür binalara veya bağımsız bölümlere sehven farklı hasar derecesi verildiğinin anlaşılması halinde;

a) Binalardan veya bağımsız bölümlerden birinin ağır hasarlı tespit edilmesi durumunda; farklı hasar derecesine sahip diğer bina veya bağımsız bölümler de ağır hasarlı olarak değerlendirilir.

b) Binalardan veya bağımsız bölümlerden birinin orta hasarlı tespit edilmesi durumunda; az hasarlı ya da hasarsız olarak tespit edilen diğer bina veya bağımsız bölümler de orta hasarlı olarak değerlendirilir.

(2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde izah edilen durumlar EK-14'te yer alan formlar kullanılarak belgelendirilir.

(3) Hasar tespiti bulunmayan bina veya bağımsız bölümlerle ilgili talepler işleme konulmaz. Bu tür taleplerin işleme konulabilmesi için; tüm bina veya bağımsız bölümlerin hasar tespitinin daha önce yapıldığına ilişkin olarak düzenlenen kesin/itiraz hasar tespit raporları, afet tarihinde çekilmiş fotoğraflar ile bina veya bağımsız bölümlerin ortak taşıyıcı sisteme sahip olduğunu ispatlar nitelikteki imzalı ve onaylı belgelerin düzenlenecek EK-14'te yer alan formun ekinde sunulması zorunludur.

Mükerrer hasar tespiti yapılan binalar

MADDE 25- (1) Hasar tespit süreçleri tamamlandıktan sonra, ilk hasar tespit veya itiraz hasar tespit süreçlerinden birinde aynı bina için farklı hasar derecesi verilen raporların olduğunun tespit edilmesi durumunda, ulusal/yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından nihai sonuç belirlenir.

İnşaat halindeki binalar

MADDE 26- (1) Yolları kapatacak şekilde yıkıldığı veya bir başka binanın üstüne yattığı veya yıkıldığı, çevre için tehlike oluşturduğu tespit edilmiş inşaat halindeki binalar fiilen kullanılıp kullanılmadığı ya da kullanılabilecek seviyede olup olmadığına bakılmaksızın acil yıktırılacak bina olarak değerlendirilir.

(2) Tehlikenin gözlemlenmediği ve fiilen kullanılmayan inşaat halindeki binalar için 7269 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir hasar tespit işlemi yapılmaz. İnşaat halindeki binaların 3194 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda ruhsat veren idare tarafından, inşaatın afetten sonra incelenmesi ya da incelenmesi yoluyla inşaatın devam ettirilmesi, güçlendirme çalışması yapılması veya yıkılması sağlanır.

(3) İnşaat halindeki binaların fiilen kullanıldığı durumlarda ise hasar tespit raporu düzenlenir.

Yıkık binalar

MADDE 27- (1) Hasar tespiti yapılan bina, afet nedeniyle tamamen yıkılmış ve bina yapı bilgileri [kaç katlı olduğu, kullanım amacı (konut, ticarethane ya da ahır olduğu gibi)] tespit edilemiyor ise; sıra numarası verilerek bina adres bilgileri ve kimlere ait olduğu yazılır, bina genel bilgileri ve bağımsız bölüm bilgileri sütunlarına ise “enkaz halinde” yazılarak bina hasar derecesi “yıkık” olarak belirlenir.

(2) Hasar tespiti yapılması istenilen yıkık binanın enkazı yetkililerin bilgisi dışında kaldırılmış ise; sıra numarası verilerek adresi ve kimlere ait olduğu yazılır, bina bilgileri yerine “enkaz kaldırılmış, tespit yapılamadı” notu yazılarak hasar derecesi belirtilmeden yerine çizgi çekilir. Enkaz yetkililerce kaldırılmış ise enkazın kaldırıldığına dair yetkililer tarafından hazırlanmış tutanak temin edilip buna göre hasar derecesi “yıkık” olarak belirlenir.

Kilitli girilemeyen binalar

MADDE 28- (1) İlk ve itiraz hasar tespit çalışması sonucunda kilitli olduğundan girilemeyen binalarda ilk ve itiraz hasar tespit sonuçlarının ilan edilmesinden sonra otuz günlük sürede başvuru yapılan binalar için yeni bir inceleme yapılabilir.

Hasar tespiti hiç yapılmayan binaların durumu

MADDE 29- (1) Genel hayata etkili afetler sonrasında hiç hasar tespit işlemi yapılmayan binalar için ilk hasar tespit sonuçlarının ilân tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili idareye başvuru yapılmamış ise daha sonra yapılacak bir başvuruya istinaden yeni bir hasar tespit işlemi tesis edilmez.

Tapuya beyan konulması

MADDE 30- (1) İtiraz hasar tespit çalışmalarının tamamlanmasının ardından, orta hasarlı ve ağır hasarlı olarak hasar tespiti yapılan binaların hasar durumu yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından taşınmazın kayıtlı bulunduğu tapu müdürlüğüne bildirilerek tapu kayıtlarının beyanlar hanesine belirtme yapılması sağlanır.

(2) Mevzuata uygun olarak güçlendirilmesi tamamlanan ve yapı kullanma izin belgesi alınan binaların tapu sicili üzerindeki belirtmeler yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağının talebi ile terkin edilir. Yıkılması ve enkazının kaldırılması tamamlanan binaların tapu sicili üzerindeki belirtmeler ise yıkım ve enkazı kaldıran birimin yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağına bildirmesi ile terkin edilir.

Tescilli taşınmaz kültür varlıkları

MADDE 31- (1) Tescilli taşınmaz kültür varlıklarıyla ilgili hasar tespit ve değerlendirmeler ile güçlendirme gibi iş ve işlemler Kültür ve Turizm Bakanlığı ile birlikte bina sahibi veya bina kullanıcısı olan kurum/kuruluş/gerçek/tüzel kişiler tarafından yürütülür.

Yargı kararıyla hasar derecesi değişikliği yapılması

MADDE 32- (1) Yargı makamlarınca hasar derecesinin değiştirilerek yeniden belirlenmesi durumunda ve bu kararın kesinleşmesi üzerine; ayrıca hasar tespit raporu düzenlenmez. Yargı kararı yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından il/ilçe tapu müdürlüklerine ve il afet ve acil durum müdürlüklerine bildirilir.

(2) Yargı kararında, idarenin işleminin iptal edildiği hasar tespit derecesinin bulunmadığı durumlarda ise yeniden hasar tespit yapılır. Ancak söz konusu binada hasar tespit yapmayı engelleyecek onarım, tadilat gibi değişiklik yapılmışsa hasar tespit derecesi “tespit edilemedi” olarak belirlenir.

Bilişim altyapısı

MADDE 33- (1) Hasar tespit çalışmalarına ilişkin veri girişi ve güncellemeleri Başkanlık ve/veya ulusal düzey hasar tespit ana çözüm ortağı tarafından hazırlanan ortak bilişim altyapısı kullanılarak yapılabilir.

Bina hasar tespitinde teknolojinin kullanımı

MADDE 34- (1) Hasar tespit çalışmaları sırasında çatı, kalkan duvar, baca gibi bina bölümlerindeki hasarların tespiti için ulusal/yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından kullanımı uygun görülen hava araçları üzerine entegre edilen EO/IR gibi (Electro-Optic/Infra Red-Elektro optik/kızılötesi) kameralar vasıtasıyla elde edilen görüntüler kullanılabilir. Valilik, envanterinde yer alan bu imkânlardan yerel düzey afet hasar tespit grubu ana çözüm ortağının faydalanmasını sağlar. Ayrıca hasar tespitine konu bina türü yapılarda, yapıların dinamik parametrelerinin (frekans, mod, sönüm oranı, kritik aşılma eşikleri ve benzeri) anlık olarak belirlenerek hasar durumu ve parametre değişimleri hakkında hızlı değerlendirmeler yapılmasına yardımcı olacak tüm sensör tipleri, yazılım ve ekipmanlardan elde edilen veriler binaların hasar tespiti için ulusal düzey hasar tespit grubu ana çözüm ortağı tarafından kullanılabilir.

Yürürlük

MADDE 35- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 36- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

[**Ekleri için tıklayınız.**](#)